

HET PAASFEEST - PESACH

Jaren geleden waren de kinderen van Israël de slaven van de Farao in Egypte. De opzichters waren wreed en dwongen hen steeds harder te werken. Zij bouwden aan de voorraadschuren van de piramiden van Pitom en Ramses. Als zij aan het werken waren in de hete zon, dachten zij aan betere tijden, voordat zij slaven waren.

De kinderen van Israël kwamen in Egypte wonen toen Jozef, hun broer, daar eerste minister was. Zij waren gekomen, zeventig mensen in totaal, en hadden zich gevestigd in de stad Gosem. Daar woonden en werkten zij als vrije mensen. Zij hadden veel kinderen en zij werden een groot volk. Toen kwam er in Egypte een nieuwe Farao aan het bewind. Hij was bevreesd voor de kinderen van Israël. Hij dacht dat ze misschien wel oorlog zouden kunnen gaan voeren tegen Egypte. Hij vaardigde een wrede wet uit. Al hun pas geboren zonen moesten worden gedood. En alle Hebreërs moesten slaven worden.

In deze tijd bracht een Hebreeuwse vrouw, Jochewed genaamd, een zoon ter wereld. Zij doodde haar zoon niet. Zij legde hem in een mandje. Haar dochter Mirjam moest het mandje laten drijven op de rivier de Nijl. Dan moest zij de wacht houden en zich ervan overtuigen dat het mandje in veiligheid was. Het mandje werd gevonden door de dochter van de Farao. Zij nam het kind mee naar huis en nam het aan als haar eigen zoon. Zij noemde het kind Mozes. Toen Mozes opgroeide zag hij het lijden van de Hebreërs. Dat maakte hem boos. Eens zag hij hoe een Egyptenaar een Hebreeuwse slaaf sloeg. Hij doodde de Egyptenaar en ging er vandoor. Mozes werd schaapherder in het land van Midjan. Terwijl hij daar zijn schapen aan het hoeden was, kwam hij in een gebied met doornstruiken. Een doornstruik stond in brand maar verbrandde niet. Vanuit die doornstruik hoorde Mozes de stem van God. Zij zei hem naar de Farao te gaan en hem mee te delen dat de God van de Hebreërs opdracht had gegeven zijn volk vrij te laten uit de slavernij.

Tien keer ging Mozes naar de Farao. Iedere keer vond de Farao het goed dat de kinderen van Israël zouden vertrekken. En iedere keer kwam hij terug op zijn woord. Veel plagen kwamen over de Egyptenaren : het water dat in bloed veranderde, wilde dieren, hagelstenen, en andere. Bij iedere plaag zei de Farao dat de Hebreërs mochten gaan. En als de plaag dan voorbij was, bedacht hij zich weer. Ten langen laatste zei Mozes tegen de Farao : “Als hij de Hebreërs niet liet gaan zou er een tiende plaag over de Egyptenaren komen. Alle eerstgeborenen zouden worden gedood.” De Farao schrok. Hij was de oudste in zijn familie. Hij zei tegen Mozes : “Neem het volk toch en verlaat het land van Egypte.”

Mozes beval de kinderen van Israël zich gereed te maken. Zij moesten een lam slachten en wat van het bloed uitstrijken over de deurposten van hun huizen. De Engel van de Dood zou komen en alle eerstgeborenen van Egypte doden. Maar de huizen waarvan de deurposten met bloed waren bestreken, zou hij voorbijgaan. Zij deden zoals Mozes het hen had gezegd. Snel maakten zij brood voor de dag gereed. Maar eer het deeg gerezen was, waren zij reeds op weg. Toen hij hen zag vertrekken, veranderde de Farao weer eens van gedacht.

Het grote volk van slaven volgde Mozes. Zij liepen totdat zij bij een grote watermassa kwamen, bekend als de Rode Zee. Daar nam Mozes zijn staf en strekte hem uit over het water. Toen gebeurde er een groot wonder. De wateren spleten vaneen zodat de kinderen van Israël over de droge bodem verder konden trekken. Toen de Egyptenaren de achtervolging inzetten, raakte Mozes opnieuw het water aan met zijn staf. De wateren stroomden terug en de Egyptenaren verdronken met hun wagens in de zee. De kinderen van Israël zongen vreugdeliederen. Zij waren weer vrije mensen.

Om deze vrijheid te vieren, vieren joden elk jaar Pesach, dat in het Nederlands Paasfeest heet. Het Paasfeest begint op de veertiende dag van de Hebreeuwse maand Adar, die soms in april, soms in mei valt. Sommigen vieren dit feest zeven dagen lang en anderen acht dagen.

Op Pasen eten de joden geen brood. Velen maken hun hele huis schoon zodat er geen kruimel meer te vinden is. Op de eerste avond van het Paasfeest is het huis gewoonlijk vlekkeloos schoon. De tafel staat gedekt voor de seder, het opnieuw vertellen van het Paasverhaal.

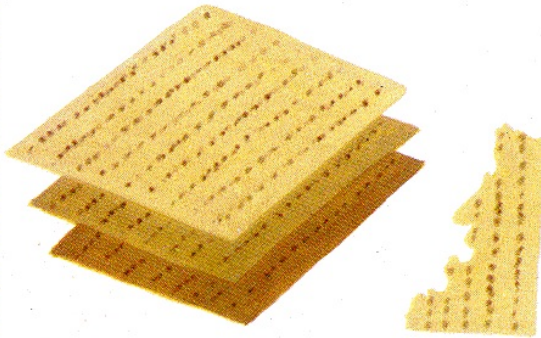

De familie verzamelt zich rond de tafel. De seder staat op het punt te beginnen. Op iedere plaats ligt een klein boekje, de haggada, en staat een drinkbeker. Het jongste kind opent de seder met vier vragen : “Waarom, zo begint hij, is deze avond zo heel anders dan alle andere avonden?” “Waarom eten wij op alle andere avonden alle soorten brood en op deze avond alleen matze?” Als hij al zijn vragen heeft gesteld, leest het hoofd van het gezin de antwoorden voor uit de haggada. “Omdat wij slaven waren in Egypte,” zo begint hij “en nu zijn wij vrije mensen.” Het vertellen van het verhaal is begonnen.

Tijdens de seder drinkt ieder vier bekers wijn. Hij eet bittere kruiden om hem te herinneren aan de bitterheid van de slavernij. Hij eet een speciale appel- en notenpasta, charoset genaamd, om hem te herinneren aan de stenen die gebruikt werden bij het bouwen van de piramiden. Hij doopt groenten in zout water om hem te herinneren aan de tranen door de hebreuwen gestort. Veel van deze spijzen liggen tezamen op een bord, ernaast ligt een gebraden beentje, dat de mensen herinnert aan het lam dat in Egypte werd geslacht. Aan de tafel liggen ook drie matzot, de ongedesemde broden, gebakken door de kinderen van Israël toen zij haastig wegtrokken uit Egypte.

Tijdens het voorlezen van de haggada worden veel liederen gezongen en interessante verhalen verteld. Een speciale beker wijn staat ingeschonken voor de profeet Elia, die, zo denken ze, op deze avond elk joods huis komt bezoeken.

Als de seder ten einde loopt, eten de mensen het laatste stuk van de matze, afikoman geheten, en bedanken God voor zijn heel bijzondere gave van de vrijheid.

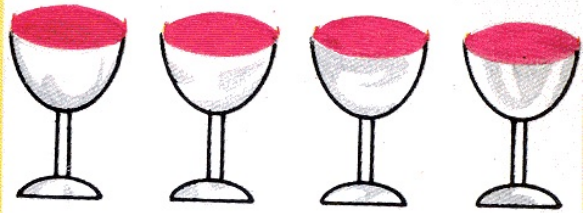
De matse of matza is brood, gebakken zonder gist.

Op de Sederschotel liggen een gebraden beentje, bittere groenten, charoset (appel- en notenpasta), peterselie en een gebakken ei.

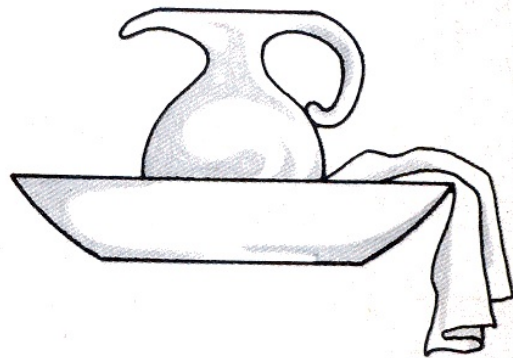
De Haggada is het verhaal van Pesach.

Aan de Sedertafel drinkt ieder vier bekers wijn.

De beker voor de profeet Elia staat op tafel.

Een waskom met waterkan.
Voor men met de seder begint wast men de handen en de tweede keer voor de feestelijke maaltijd.
Voor het eten moet men altijd schone handen hebben.

ד. מ. ק. 1

רכ ואכ"ד